

במאי קמפילגי

1. בעדות שבטלה מקצתה בטלה כולה קמפילגי

רבי: לא בטלה כולה ואי אזלי הנך כתבי ויהבי שפיר קא מינסבא.

רשב"ג: בטלה כולה – והנך עדים לא ידעי שביטל ואזלי וכתבי – ושרו אשת איש לעלמא.

2. דכולי עלמא עדות שבטלה מקצתה לא בטלה כולה. ואין כאן גזירה, היינו

טעמא **דרשב"ג** לא משום תקנה הוא, "והאי אינו יכול" אין בו כח לבטל – **קסבר**

מלתא דמתעבדא באפי עשרה צריכא בי עשרה למישלפה.

עכשיו, הגמרא שואלת שאלה שתלויה בשני הצדדים שהזכרנו:

איבעיא להו כולכם מהו מי אסר רבן שמעון [ב"ג] שלא יבטל את אחד או את שנים

שלא בפני חבריהם

1. **[יכול לבטל]** טעמא משום עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה וחייש דלמא

אזלי הני דלא ידעי בביטולא ויהבי לה והכא הני כיון דאמר להו כולכם, לא מצו

כתבי ויהבי דמידע ידעי דכולן צריכין לחתום וכל כמה דלא חתימו כולו לא יהבי לה:

2. **[אינו יכול לבטל]** מלתא דמתעבדא באפי בי עשרה צריכא בי עשרה

למישלפה קליב – והילכך אפילו כולכם נמי לאו בטל הוא לגמרי, וחתמי ביה אפי'

הני דבטיל קמיייהו עם חבריהם ויהבי לה.

ת"ש אמר לשנים תנו גט לאשתי דכולם צריכין לחתום וליכא למיחש דלמא אזיל חד

וחתים בלא חברה :

רבי: יכול לבטל זה שלא בפני זה

רשב"ג: אינו יכול לבטל אלא זה בפני זה – הא שנים דכי כולכם דמו ופילגי אלמא

רבן שמעון לאו איסורא קאמר אלא אינו ביטול קאמר.

(דחייה) הכא במאי עסקינן בעדי הולכה דהאי "תנו" דקאמר, הגט ניתן להם להיות

שלוחים ולמוסרו לה, דהכא כי קאמר לחד אזיל אידך דלא ידע ומסר לה, ולא ידע דבטלה

שליחותא דשליחות שבטלה מקצתה בטלה כולה דכי היכי דבטליה להאי בטליה להאי: הכי

נמי מיסתברא: דקתני סיפא ^{דברייטא}: אמר **לזה בפני עצמו ולזה בפני עצמו** יכול

לבטל זה שלא בפני זה

אי אמרת בשלמא בעדי הולכה שפיר איכא למימר אמר לזה "בפני עצמו" שאין זה עדות

שיצטרכו לראות או לשמוע העדות תחילה כאחד אלא אי אמרת בעדי כתיבה מי מצטרפי

! הא אין עדותן מצטרפת עד שיראו שניהם כאחד !

(דחייה) דלמא כר' יהושע בן קרחה סבירא ליה

לממדנו בסוגיא ב' דינים שנחלקו רבי ורשב"ג : אם ביטלו מבטל וביכול לבטל זה

שלא בפני זה, הדין השלישי (כולכם) תלוי בטעם שני, עכשיו הגמרא מביאה איך

פסקו להלכה.

אמר רב שמואל בר יהודה שמעית מיניה דר' אבא תרתי: חדא כרבי וחדא

כרשב"ג ולא ידענא

ופשט רב יוסף ממעשה הבא: מעשה בשום הדיינים, שפיתחו שתות או הותירו שתות ועשה

רבי כדברי חכמים שהיו אומרים מכרן בטל: אמר לפניו רבי פרטא אם כן מה כח

בית דין יפה ! וחזר רבי ועשה כרבן שמעון בן גמליאל

ומדהא כרבן שמעון בן גמליאל -לגבי מה כח בית דין יפה, שאינו מבטל – הכך כרבי

שיכול לבטל זה שלא בפני זה.

בראשונה היה עושה בב"ד – כמה דיינים

איתמר בפני כמה הוא מבטלו קודם תקנת רבן גמליאל. [נפק"מ לרבי שאם ביטל מבטול] קיח

א. **רב נחמן** אמר בפני ב' בעינן משום דה"ל כדבר שבערוה, שאינו פחות מב'. [הגמרא

מסיקה בדף לד שכן הלכה] קיט

ב. **רב ששת** אמר בפני ג' - ב"ד קתני.

הגמרא מקשה לרב נחמן, איך הוא מפרש פני ב' הרי ב"ד קתני , והוא מביא שתי ראיות ששייך לשון זה בב', ורב ששת דוחה אותם.

אמר רב נחמן מנא אמינא לה

- **דתנן** לגבי פרזבול, שהוא מוסר שטרותיו לב"ד, ואומר **מוסרני לפניכם פלוני**

ופלוני תרי וקרי להו הדיינין שבמקום פלוני

(דחייה) ורב ששת אטו תנא כי רוכלא ליחשיב וליזיל

- **דתנן** לגבי פרזבול הדיינים חותמין למטה או העדים - דיינים דומיא

דעדים מה עדים שנים אף דיינים נמי שנים

(דחייה) רב ששת מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא

(קושיא) ק"ל ל"ל למיתנא דיינים ל"ל למיתנא עדים

(תירוץ) קמ"ל: דלא שנא כתוב בלשון דיינים "בי דינא הוינא" וחתמי עדים

ולא שנא כתוב בלשון עדים "איש פלוני עד" וחתמי דיינים.

התקין רבן גמליאל הזקן – מאי מפני תיקון העולם

א. ר' יוחנן אמר מפני תקנת ממזרים:

סבר לה **כרב נחמן** - בפני שנים לית להו קלא - והיא לא שמעה ואזלה ומינסבא ואיכא ממזרים.

ב. **ריש לקיש** אמר מפני תקנת עגונות

סבר לה **כרב ששת** - בפני ג' דאית להו קלא, ושמעה ולא מינסבא, ותקנת עגונות

הוא דאיכא דאצרכינה לילך אחריו או לשלוח שליח והוא לא יטרח בכל אלה בשביל לעגנה.

אחרי התקנה אם בטלו – אם זה מבטל

א. רבי: מבטל

ב. **רשב"ג:** אינו יכול לא לבטלו ולא להוסיף על תנאו אם היה בו שום תנאי - שא"כ

מה כח ב"ד יפה

(קושיא) ומי איכא מידי דמדאורייתא בטל - ומשום כח ב"ד יפה שרינן אשת איש לעלמא ?

אין כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה קלא

לא רק דקדיש בכספא ואמרו ליהוי מעות למפרע מתנה, וממילא פקעו, שהרי כשקידש ע"מ

כן קידש אלא אפילו קדיש בביאה: שוויה רבנן לבעילתו בעילת זנות דאית לרבנן כח

לבטל, מפני שבשעת קידושין תלה בדעתם לקדש כדת שהנהיגו חכמים בישראל.

אם יכול לבטל זה שלא בפני זה

ת"ר אמר לעשרה כתבו גט לאשתי דהדין הוא, דכל כמה דלא אמר כולכם, אחד כותב ושנים חותמין.

א. **רבי:** יכול לבטל זה שלא בפני זה

ב. **רשב"ג** אומר אינו יכול לבטל אלא זה בפני זה

האי גוונא לא הוי התרתא ספק דאזלינן (1) בתר רובא ועוד (2) דאוקמינן אחזקתה שהיא עכשיו נשואה ומה שהקשה אם כן יחפה על בת אחותו ויכולין ממזרין ליתר אי ידעין שלכך מתכוין לא מפקעין קדושין מיניה דלתקנה עשו חכמים ולא לתקלה, אבל אם ברור לנו שלא נתכוין לכך לא חיישינן אם יכולים ליתר:

קליב תוספות ד"ה צריכי בי עשרה למשלפה. ואפי' אותם שנים שביטל יכולין לכתוב ותימה כיון דמדאורייתא יכול לבטל אפי' שלא בפניהם אמאי תקנו חכמים שלא יועיל ביטול לגבי אותם שנים עצמם וי"ל כיון שהוצרכו לתקן שאין ביטול מועיל לגבי אחרים תיקנו נמי שלא יהא לו כח לבטל בזה הגט כלל [ע' מהרש"א שהקשה עליו, דמה שצריך בעשרה זה מן התורה. ע"פ פנ"י]

ניתן לקבל את סיכומי 'שקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

קכח ריטב"א

קכט ריטב"א

קל ריטב"א קושיא רב ששת. בלשמה לרב נחמן החידוש הוא דיינים דומיא דעדים.

קלא תוספות ד"ה ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה. הקשה ה"ר שמואל **אם כן יחפה על בת אחותו** וכשיבואו עדים שזינתה ישלח לה גט ויבטל שלא בפני שליח ופקעי קידושין ונמצא שהיא פנויה ואומר ר"י דלא קשה דאין לחוש שלא כשמחפה עליה שלא כדין **אבל הכא כדין מחפה וכן התורה פטורה ועוד** הקשה רבי' שמואל דהכי מחייבין לעולם מיתה **אשת איש שזינתה** והא התרתא ספק היא דשמה ישלח לה גט ויבטל ועוד יכולין ממזרים ליתר ואומר ר"ת דכי